Rok 35 Poznań, sobota 2 czerwca 1917. Nr. 123.

WIELKOPOLANIN

„Wielkopolanin“ wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt. — Przedpłata na pocztach kwart. 1.80 mk., z odnosz. do domu 2.22 mk. Przedpłata w Poznaniu kwart. 1.50 mk., z odnosz. do domu 1.75 mk., mies. 50 f., z odnosz. 60 f.

Z dodatkiem niedzielnym „Ognisko Domowe“.

Redakcja i Ekspedycja: ul. Posadowskiego nr. 39. Telefon nr. 1013.

Inseraty od wiersza drobnego 25 fen. — Rękopisów się nie zwraca. — Przy sądowem dochodzeniu naszych pretensji za ogłoszenia, przy konkursach, akordach itd. wszelkie rabaty upadają.

Wojna światowa.

O wolną i niepodległą Polskę.

Sprawa wolnego i niepodległego państwa polskiego uwydatnia się obecnie jako jedno z najważniejszych zagadnień Europy coraz wyraźniej i to tak, jak o tem w początkach wojny nawet marzyć nie mogliśmy. Zestawmy po krótce wszystkie najważniejsze wypadki, które zajmowały się sprawą polską.

Mieliśmy najpierw akt listopadowy, wskrzeszający państwowość polską na terenie Królestwa. Później mocarstwa czwórporozumienia w odpowiedzi, danej na znaną propozycję pokojową Niemiec, zajmowały się także sprawą Polski. Niemniej prezydent Wilson w swem orędziu poświęcił uwagę Polsce. To samo powiedzieć można o kwietniowym manifeście tymczasowego rządu rosyjskiego — po upadku i zdruzgotaniu caratu rosyjskiego.

Wszystkie te manifestacje dowodzą wzrostu znaczenia sprawy polskiej i streszczają się w parciu i postulacie konieczności odbudowania Polski niepodległej, a nie ma po prostu w Europie jednego rządu, któryby nie uznawał tej konieczności, lub sprzeciwiał się temu postulatowi. Z prasy niemieckiej dość często dowiadywaliśmy się, że i narady pomiędzy kanclerzem Bethmann-Hollwegiem a austrjackim ministrem spraw zagranicznych, hr. Czerninem, poświęcone były zagadnieniu sprawy polskiej.

A teraz momenty z zupełnie najnowszych czasów. W Krakowie przez oba dni Zielonych Świątek toczyły się ważne narady polityczne, o których szczegółowo referowaliśmy we wczorajszym numerze pisma naszego. Na zebraniu sejmowego Koła galicyjskiego uchwalono, jak wiadomo, na wniosek posła Tetmajera rezolucję, oświadczającą, iż Koło stwierdza, że naród polski dąży wyłącznie do odzyskania niezależnej wolnej Polski, mającej dostęp do morza, a Koło solidaryzuje się z tem dążeniem.

Przyjęcie tej rezolucji potwierdza uchwałę, powziętą już kilka dni temu przez parlamentarne Koło galicyjskie.

Tyle co do Galicji.

A w Królestwie. Utworzoną tam została Tymczasowa Rada stanu. Jest to władza czysto fikcyjna, a opinja publiczna w Królestwie parła ku temu, żeby Rada stanu z tej władzy fikcyjnej przekształciła się w istotny rząd kraju. W samej rzeczy parcie opinji publicznej doprowadziło do tego, że Rada stanu stawiła kategoryczne żądania. A mianowicie wybrała komisję, której polecono wypracowanie memorjału, domagającego się: 1) powiększenia liczby członków Rady stanu do 50, 2) zgody na utworzenie rządu polskiego, złożonego z ministrów-polaków, którychby zamianowała Rada stanu, 3) oddanie temuż rządowi władzy nad Polską, 4) powołanie na tron polski regenta, co do osoby którego prowadzone będą rokowania i 5) że nowy rząd polski (ministerstwo) przystąpi do tworzenia wojska polskiego.

Memorjał ten, podnoszący pięć powyższych postulatów, przedłożony został przez osobną delegację Rady Stanu w Berlinie i Wiedniu. Przeciwko żądaniom tym wystąpiła wielka część prasy niemieckiej, zwłaszcza wszechniemieckiej i konserwatywnej, pomiędzy innemi „Posener Tageblatt“, „Deutsche Tagesztg.“ i inne. Ta ostatnia podniosła, że ponieważ polacy zawiedli oczekiwania, więc Niemcy o Polskę mogą prowadzić rokowania z Rosją. „Posener Tageblatt“ natomiast twierdził, że dopóki pokój, a co najmniej pokój odrębny z Rosją nie przyjdzie do skutku, Niemcy i Austrja nie mogą polaków pozostawić samym sobie, bo byłoby to przeciwne interesom mocarstw okupacyjnych, a także niebezpieczeństwem dla Polski.

W samej rzeczy niepodobna też było przewidzieć, jakie powodzenie mieć będzie memorjał Rady stanu, przedłożony przez osobną jej delegację w Berlinie i Wiedniu. Tymczasem berliński „Local-Anzeiger“ w numerze na środę ubiegłą, zamieszcza większym drukiem następującą wiadomość:

„Decyzja rządów sprzymierzonych na memorjał polskiej Rady stanu, która to decyzja podług oświadczenia austro-węgierskiego pełnomocnika barona Konopki na posiedzeniu polskiej Rady stanu z 15 maja jest „tylko kwestją kilku dni“, nie pozwoli, jak się dowiadujemy, długo na siekie czekać. Aczkolwiek na załatwienie sprawy regenta i kilku innych punktów, które Rada stanu oznaczyła jako naglące, bezpośrednio liczyć nie można, to nie ulega jednak żadnej wątpliwości, że narady, jakie się toczyły pomiędzy Berlinem a Wiedniem, doprowadziły do tego rezultatu, że polskiej Radzie stanu przyzna się większą jeszcze władzę w dziedzinie państwowo-prawnej, przez co jej działalność pod niejednym względem stanie się owocniejszą. Rada stanu aż do nadesłania tych doniesień zawiesiła swe posiedzenia“.

Tyle „Lokal Anzeiger“, miewający, jak wiadomo, informacje z niemieckich kół urzędowych. Nie jest to jeszcze nic pewnego, ani też nie wiadomo, w jakich rozmiarach przyznaną będzie Radzie stanu obszerniejsza, aniżeli dotąd, władza. Ale w każdym razie memorjał polskiej Rady stanu, zawierający pięć żądań, o których powyżej mowa, nie był zupełnie bezskutecznym.

Komunikat głównej kwatery niemieckiej.

Z dnia 31-go maja 1917.

Zachodni plac boju.

Grupa wojsk następcy tronu bawarskiego Rupprechta: Ożywiona akcja artylerji w łuku Ypres i Wytschaete trwa nadal.

Na południu od rzeki Scarpe odparto kilka kompanji angielskich, które wieczorem znienacka atakowały nasze rowy, z wielkimi ich stratami.

Po krótkiem zwiększeniu ognia anglicy atakowali w nocy także pomiędzy Monchy a Guemappe.

W zaciętej walce z bliska pułki zachodnio-pruskie odparły nieprzyjaciela kilkakrotnie atakującego.

Amerykański generał Pershing
wybrany jako dowódzca pierwszej amerykańskiej dywizji na front zachodni.

Grupa wojsk niemieckiego następcy tronu: Wzdłuż wzgórza Chemin des Dames i w zachodniej Szampanji walka artyleryjska znowu się zwiększyła.

Na południowym brzegu rzeki Aisne wojska zachodnioreńskie po spowodowaniu wybuchów minowych atakowały kilka rowów francuskich, wzięły 40 jeńców i zdobyły kilka karabinów maszynowych.

Na wschód od Auberive części pułku górnoreńskiego przedsięwzięły czynność rekonesansową, przyczem wzięły 50 jeńców.

W nocy także na zachodnim brzegu Mozy czynność artyleryjska się ożywiła.

Grupa wojsk księcia Albrechta wyrtemberskiego: Nic nowego.

Na wschodnim placu boju ogólne położenie się nie zmieniło.

Front macedoński.

W pomyślnych potyczkach przedpolowych niemieckie i bułgarskie oddziały patrolowe w łuku Cerny i na zachodnim brzegu Wardaru wzięły pewną liczbę jeńców.

Z dnia 31 maja wieczorem:

Żadne większe działania bojowe

Echa bitwy przy Sgagerraku.

Berlin. J. C. M. cesarz w dzień rocznicy bitwy przy Sgagerraku w uznaniu skutecznej w dalszym ciągu działalności sił morskich wystosował do admirała Scheer'a odpowiednie orędzie i nadał członkom marynarki szereg odznaczeń.

Przemówienie Cesarza Wilhelma.

Berlin. Jak donosi „Lokal Anzeiger“, przebywając na froncie zachodnim, J. C. M. cesarz Wilhelm zwrócił się do wojska z przemową następującą: „Cieszę się z pobytu u doświadczonej dywizji brandenburskiej i wypróbowanej w bojach armji, oraz, że mogę wam w oczy spojrzeć. Wzruszonem sercem wyrażam wam swoje podziękowanie cesarskie za męstwo bohaterskie, z jakiem pobiliście tu na zachodzie, mocnego nieprzyjaciela. Oficerowie i szeregowcy współzawodniczyli w wielkiej ofiarności i odparli wszelkie usiłowania nieprzyjaciela przełamania ściany niemieckiej. Z radosnem uczuciem wdzięczności i pokrzepionemi sercami pamiętają ci, którzy pozostali w domu, o obrońcach ojczyzny na polu walki. To też i w imieniu tych skierowane jest podziękowanie moje do was, walczących tu, w polu. Nieprzyjaciel dokonał wielkich przygotowań. Spodziewał się podołać przy olbrzymiem użyciu amunicji i bezwzględnem szafowaniu ludźmi. O waszą pogardę śmierci rozbiły się i tym razem plany jego i jak teraz, tak zawsze rozbijać się będą.

„Pozdrawiam moje dzielne, doświadczone dywizje brandenburskie, które niejednokrotnie widziałem już z radością w polu i którym mogłem przytem wyrazić podziękowanie moje. Bataljony Marchji wykazały, że duch ich przodków tkwi w nich także“.

Adresy do kanclerza.

Berlin. „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ pisze pod tytułem „Manifestacje na cześć kanclerza“, co następuje: W ciągu ostatniego tygodnia nadeszło do kanclerza Rzeszy bardzo wiele listownych oraz telegraficznych adresów zbiorowych różnych związków wszelkich kierunków i odcieni, które wprawdzie w ujmowaniu celów wojennych poważnie różnią się nawzajem, to jednak wszystkie są zgodne w uczuciu wielkiej miłości ojczyzny. Wszystkie te głosy z różnych zakątków całego państwa są dla kanclerza niezwykle cenne, jako dowód nieugiętej pewności zwycięstwa, ożywiającej cały naród niemiecki, oraz postanowienia uporczywego wytrwania aż do chwili szczęśliwego końca wojny. Kanclerz zaniechał wysyłania odpowiedzi na każdy z tych adresów, gdyż wszystko, co można było obecnie w sprawie celów wojennych wypowiedzieć, to było już wypowiedziane w ostatniej mowie kanclerskiej w parlamencie.

Kanclerz Rzeszy w Brukseli.

Bruksela. Kanclerz Rzeszy Bethmann-Hollweg przybył tu w czwartek rano wraz z sekretarzem stanu dr. Helfferichem, celem narad z nowomianowanym generał gubernatorem, generał-pułkownikiem baronem Falkenhausen.

Szczyt brutalności.

Berlin. Biuro Wolffa donosi: Wychodząca w Göteborgu gazeta „Vidi“ pod dniem 16 maja w artykule pod napisem: „Kanibale“ (ludożercy) odnośnie do kłamliwego artykułu angielskiej gazety „Daily Mail“ o wytapianiu tłuszczów

z trupów żołnierskich, pisze dosłownie: „Szczytem brutalności tego zupełnego bankructwa rozumu angielskiego jest artykuł „Daily Mail“, w którym się pytają, „czy cesarz Wilhelm życzy sobie wysyłki zwłok lotniczego k ięcia Henryka Karola do Niemiec dla tego, ażeby z nich wydobyć esencje do wyłącznego użytku swoich świń w Potsdamie“. Do potępienia tego kwiatka angielskiego przez gazetę szwedzką nie potrzeba chyba żadnych komentarzy.

Otwarcie parlamentu austrjackiego.

Wiedeń. Po trzyletniej przerwie parlament austrjacki rozpoczął w środę obrady. Posiedzenie zagaił i przewodniczył mu jako najstarszy członek Izby baron Fuchs. Marszałkiem obrano dr. Grossa, byłego prezesa niemieckiego związku narodowego, wicemarszałkami oprócz przedstawicieli 6 innych stronnictw, polaka, posła Germana. Koło polskie zamianowało swym prezesem posła Łazarskiego. Prezydent Gross dziękując za wybranie go, podniósł, iż wrogowie napadają na państwa centralne, przeliczyli się wielce. Mówił dalej o bohaterstwie wojsk, których sukcesy są bezprzykładne. W narzuconej nam walce wytrwamy aż do zwycięskiego pokoju, przyczem nic nam nie jest bardziej dalekiem, jak ucisk innych narodów. Zakończył prezydent swe przemówienie trzykrotnym okrzykiem na cześć cesarza Karola i ojczyznę, który zebrani powtórzyli z zapałem.

Wiedeń. Imieniem niemieckiego narodowego związku i chrześcijańsko-socjalnych oświadczono, że każda próba wznowienia czeskiego prawa państwowego napotka na stanowczy opór niemców austrjackich. Polacy oświadczyli, że mają być połączone wszystkie ziemie przez polaków zamieszkałe. Prezydent ministrów Clam Martinic przyrzekł, że rząd zajmie stanowisko co do tych oświadczeń na jednem z pierwszych posiedzeń po odczytaniu mowy tronowej. Najbliższe posiedzenie odbędzie się dnia 1 czerwca.

Mowa tronowa cesarza Karola przy otwarciu parlamentu austrjackiego.

Wiedeń. Przy uroczystem otwarciu rady państwa cesarz Karol przeczytał mowę od tronu, w której powiedział mniej więcej co następuje:

Po 68 letniem panowaniu umarł mój dostojny poprzednik cesarz Franciszek Józef, przyczyniwszy się do rozkwitu państwa pod względem kulturalnym i ekonomicznym. Narody współubiegały się przy jego śmierci w okazywaniu współczucia, za to dziękuję serdecznie. Wola Wszechmogąca w poważnych czasach powołała mnie do rządów. Odtąd sprawom państwa nie ma braknąć współpracy rozumnych i sumiennych przedstawicieli narodu. Pragnę wypełniać moje prawa monarsze w duchu prawdziwie konstytucyjnym. Chociaż jestem świadomy prawa współpracy reprezentacji narodu, uprzytomniam sobie jednak ciężkie obowiązki, jakie mi nakładają zasady państwowe w wielkiej chwili zawarcia pokoju. Ale jestem też przekonany, że niemożliwym byłby błogi rozwój bez ukształtowania podstaw konstytucyjnych i administracyjno-prawnych całego życia publicznego tak w całem państwie, jak w poszczególnych królestwach i krajach, zwłaszcza w Czechach.

Przysięgę konstytucyjną złożę zapewne w niedługim czasie, gdy będą stworzone fundamenty nowej, silnej i szczęśliwej Austrji. Ale już dziś oświadczam, że chcę być monarchą prawdziwie konstytucyjnym w duchu prawdziwej demokracji, która właśnie podczas wojny wszechświatowej przedziwnie przetrwała próbę ogniową. Dziękuję bohaterom, którzy w polu z radością spełniają swój obowiązek.

Grupa naszych mocarstw nie pragnęła krwawej próby siły w wojnie wszechświatowej. Dalsze życie narodów powinno być wolne od nienawiści i powinno módz się obywać bez „ostatecznego środka państw“. Nasz wschodni sąsiad zdaje się zbliżać do tego zapatrywania i spodziewamy się w interesie ludzkości, że ten proces dalej rozwijać się będzie. Jesteśmy gotowi do pogrzebania tego zatargu, ale z drugiej strony też do wymuszenia pomyślnego zakończenia wojny w razie potrzeby bronią. Ubolewam nad zwiększającą się liczbą ofiar, nad długiem trwaniem wojny, ubolewam nad przelewem krwi dzielnych żołnierzy, nad znoszeniem przez nich trudów i niedostatku. Właśnie teraz przed żniwami jest najcięższy czas dla walczących w polu i dla pozostałych w domu. Chwila wymaga jak największego wytężenia sił. Ogromne są potrzeby finansowe. Musieliśmy sięgnąć głęboko w oszczędności ekonomji społecznej.

Ponieważ jednak mogliśmy łatwo ponosić ciężary, jest nadzieja, że łatwiej przetrwamy przejście do gospodarstwa pokojowego, co nam się powiedzie przez wyrównanie ekonomiczne z Węgrami, przez równomierne ukształtowanie polityki handlowej i przez niewyzyskane jeszcze bogactwa skarbów przyrody. Nie mniej leży mi na sercu opieka socjalna. Hygiena ludowa, walka przeciwko zaniedbaniu młodzieży, rozwój ustawodawstwa dla ochrony robotników wymagają bacznej uwagi. Cała ludność w ciężkich czasach przewyższyła oczekiwania rządu. Dla tego nie powinna doznać od rządu rozczarowania. Byłem przez długi czas na froncie i poznałem ducha, panującego w ludzie. Dla tego nie wątpię, że w ludzie się zaszczepi moralne odnowienie, jakie ojczyzna czerpie z wojny wszechświatowej.

Bądźcie panowie tego świadomi. Starajcie się w pierwszym rzędzie o pielęgnowanie wiernej wspólności z krajami mojej korony węgierskiej, która niedawno się okazała fundamentem dla potęgi monarchji

Niech nadejdzie dla starodawnej Austrji epoka rozkwitu, epoka potęgi i powagi, czas rozkwitu i powodzenia dla moich narodów ukochanych. Tak niech Bóg dopomoże.

Socjaliści austrjaccy o pokoju.

Sztokholm. W swych rozmowach powiedzieli austrjaccy posłowie socjalistyczni:

1) Zawarcie pokoju bez zaborów; 2) pokój powszechny bez odszkodowań; oświadczyli się przeciw zaborom Belgji, za samodzielnością państwową narodu serbskiego i za dostępem poprzez Czarnogórę Serbji do morza; 3) południowo słowiańskie narody i kraje koronne Austrji wraz z Bośnią mają pozostać w łączności z państwem, ale deputacja obowiązuje się papierać dążenia tych narodów do autonomji; 4) Samodzielność Polski i Finlandji ma być zabezpieczoną, polacy w Galicji i w Prusach mają otrzymać pełną autonomję w ramach obu państw. Również ma się żądać pełnej autonomji dla rusinów austrackich.. 5) Żąda się ruchu swobodnego na lądzie i na morzu.

Deputacja protestuje przeciw wojnie ekonomicznej ujętej w system na konferencji paryskiej w r. 1916; 6) Rozwój prawa wojennego na morzu, zapoczątkowany układem paryskim z r. 1856 ma być dalej rozbudowany. Dalej są posłowie za dalszym ciągiem prac konferencji hagskiej

Komunikat francuski.

Sprawozdanie z dnia 30-go maja: W Szampanji usiłował wróg w ataku wykonanym przez specjalne wojska szturmowe zbliżyć się do naszych rowów na górze Blond. Atoli pod ogniem naszym musiał się cofać Na lewym brzegu Mozy wykonaliśmy wycieczkę przeciw linjom niemieckim na górze 304. Obopólna artylerja ostrzeliwała się w okolicy na południe od St. Quentin i w Szampanji bardzo żywo. Nasze baterje położyły koniec dość żywemu ostrzeliwaniu naszych rowów na górze Wysokiej i na Kopcu.

Rozruchy w Paryżu.

Bern. „Nouvelliste de Lyon“ donosi z Paryża: Wieczorem dnia 28-go maja doszło do zaburzeń w ludnych dzielnicach. Na jednej z ulic utworzył się wielki pochód, dążący w stronę śródmieścia; wynikły starcia z policją. Wielu manifestantów i policjantów raniono, wreszcie tłum rozproszono i dokonano licznych aresztowań.

Komunikat angielski.

Sprawozdanie z dnia 30-go maja: Odparto nieprzyjacielskie oddziały pod Fontaines les Crosilles i Lens; na południe od Neuvechapelle wdarliśmy się w rowy nieprzyjacielskie.

W Rosji.

Sztokholm. Donoszą tutaj z Odesy, że dowódca odeskiego okręgu wojskowego wydał d. 15 bm. następujący okólnik: Rada żołnierzy, stojących pod mojemi rozkazami, aresztowała cały sztab tutejszej dywizji serbskiej, z naczelnikiem dywizji na czele. Zwracam uwagę żołnierzy, że wojska serbskie podlegają rosyjskiemu kierownictwu wojskowemu jedynie w granicach operacji wojennych i że aresztowanie przedstawicieli armji sprzymierzonej jest czynem godnym pożałowania, niedopuszczalnym i narażającym prawo międzynarodowe. Zresztą zwracam uwagę na to, że rząd nasz zażądał już od kierownictwa armji serbskiej zreformowanie tej ostatniej na wzór rosyjski i reforma już rozpoczęła się drogą zawiązywania w wojsku serbskiem komitetów żołnierskich na wzór naszych.

Podobny rozkaz wydał dowódca armji rosyjskiej na froncie rumuńskim, gen. Szczarbatow, w którym ostrzega przed takiem samem postępowaniem względem dowódców armji rmuńskiej.

Żądania narodowości w Rosji.

Na żądanie ks. Lwowa ministerjum spraw wewnętrznych ułożyło zestawienie żądań, wysuniętych przez poszczególne narodowości: W zestawieniu tem wskazano, iż:

ukraińcy żądają autonomji, wydania aktu używania języka ukraińskiego w urzędach i szkołach i niewłączania do Polski Chełmszczyzny,

łotysze żądają autonomji Łotwy,

estończycy — autonomji Estonji,

litwini autonomji Litwy; stworzenia wojska litewskiego,

białorusini wypowiadają się za ustrojem federacyjnym Rosji, w którym Białoruś stanowić będzie jeden ze stanów,

gruzini żądają autonomji terytorjalnej i kościelnej, a także unarodowienia szkoły,

muzułmanie unarodowienia szkoły, nadania osobnego przedstawicielstwa w konstytuancie,

żydzi żądają unarodowienia szkół i przejęcia ich przez skarb.

Kongres oficerów rosyjskich za trwałym pokojem.

Piotrogród. Powszechny kongres oficerów z frontu powziął uchwałę, aby rząd tymczasowy popierać w usiłowaniach zmierzających do trwałego pokoju, atoli do tego trzeba przywrócenia siły bojowej armji i natychmiastowej ofenzywy.

W Rosji spodziewają się nowej ofenzywy austrjackiej przeciw Włochom.

Sztokholm. Nader znamienny artykuł sytuacyjny zamieszczono w „Russkim Inwalidzie“ Wyrażają w nim oczekiwanie, że w najbliższym czasie dojdzie do ponownej ofenzywy austrjackiej przeciwko Włochom. Ci ostatni podobno muszą wcześniej czy później dojść do przekonania, że nie uda im się przełamanie frontu austrjackiego. Zamiarem zaś Austrji jest, jak wierzą w Rosji, załatwić się ostatecznie z armją włoską. Chodzi o ostateczny obrachunek z Włochami, które niczego już nie będą w stanie w tej wojnie osięgnąć. Zdaniem militarnych fachowców piotrogrodzkich do-

---

53

Kto winowajcą?

Powieść

(Ciąg dalszy.)

— Ale — mówiła dalej pani Gassier — nie tutaj miejsce i nie teraz czas mówić o tem... Czy ten testament nie da się unieważnić?

Niestety.

Spojrzeli sobie w oczy i zrozumieli się.

— A zniszczenie go nie doprowadzi do niczego? — zapytała Julja po chwilowem milczeniu.

— Do niczego, gdyż istnieje egzemplarz drugi. Czy nie znalazła go pani?

— Nie. Testament poprzedni, czyniący mię spadbierczynią ogólną, unieważniony został przez ten nowy.

— Tak... jak ten mógłby być...

— Mów pan, mów — szepnęła Julja, nachylając się do jego ucha.

Pariset miał lekkie drżenie. Włosy pani Gassier dotknęły jego czoła. Odwrócił ku niej głowę i rzekł:

— Nie, nie, to grozi więzieniem.

— Gdyby rzecz stała się wiadomą — odrzekła z płomieniem w oczach — lecz któż będzie wiedział?

Pariset pochylił głowę, jak gdyby się namyślał.

— Czy testament ma datę dwudziestego trzeciego września?

— Tak. A dzisiaj mamy pierwszy, a nawet drugi październik, gdyż już po północy czyli, że upłynął już tydzień.

— To nie wiele rzekła Julja.

— Zaraz... atak trzeci wydarzył się, zdaje mi się, onegdaj.

— Dnia dwudziestego dziewiątego września rano. Wieczorem zaś p. Gassier miał się już lepiej i był zupełnie przytomnym.

Nagle Pariset ujął obie ręce pani Gassier i rzekł:

— Juljo, dwadzieścia lat już upływa, jak kocham cię bez nadziei. Dla tej miłości poświęciłem swoją przyszłość, dla niej gotów jestem poświęcić mój honor. Czyż nie otrzymam za to nagrody żadnej?

Uczynisz pan to? — szepnęła uradowana, ściskając jego ręce.

— Uczynię — szepnął Pariset.

I złożył gorący pocałunek na jej białej ręce.

— Wezmę z sobą ten testament — dodał powstając — a jutro przyniosę pani inny, pisany tem samem pismem i potwierdzający testament dawny. Niech pani mi ufa, gdyż kocham ją i dla zapewnienia jej majątku ryzykuję własne życie.

Pogrzeb p. Gassier odbył się z niezmiernym przepychem.

Katafalk pierwszej klasy zniknął pod masą kwiatów.

Cały personał służby magazynu „Ville de Nice“ zaledwie wystarczył do niesienia wieńców.

Jeden z dzienników ilustrowanych pomieścił na pierwszej stronnicy widok orszaku pogrzebowego przed kościołem św. Magdaleny.

Pogrzeb ten stał się w Paryżu wypadkiem dnia.

Nazajutrz o godzinie drugiej po południu pani Gassier, jej córka Małgorzata i Laverdon z żoną, zebrali się u notarjusza p. Cassavoine, w celu dowiedzenia się o ostatniej woli zmarłego.

— Oddawna mam — oświadczył notarjusz — kopię testamentu, złożoną przez zmarłego jeszcze mojemu poprzednikowi. Oto jest. Datowany dnia 20 lipca 1870 r. Ale dziś rano, pani Gassier, po otworzeniu w mojej obecności kasy nieboszczyka jej męża, znalazła testament nowy, z datą świeżą.

Janina spojrzała na twarz matki i nie dostrzegła zmiany żadnej.

— Jakże ona umie panować nad sobą — pomyślała.

— Ten drugi testament — mówił dalej notarjusz jest własnoręcznym zarówno jak i pierwszy. Z początku powątpiewałem, gdyż jest pewna różnica w piśmie jednego i drugiego, tak drobna, że może nikt z państwa nie zauważy jej, ale dla oka wprawnego wyraźna. Podpisy tylko nie różnią się niczem, zmarły zaś zanadto dobrze był obeznany z prawem, by dyktował osobie obcej, a nie notarjuszowi. Jest więc, powtarzam, własnoręczny... Drobne różnice, o których wspomnieć uważam sobie za obowiązek, przypisuję wiekowi i chorobie i jeżeli nikt z pań i panów nie uczyni zarzutu, uważam rzecz za skończoną. Możecie państwo przypatrzeć się, nim przystąpię do odczytania.

— Niech pan pierwej przeczyta — odezwał się Laverdon — rozpatrzymy później.

Janina, sądząc, że dokument znaleziony w kasie ojca, był takim samym jak wręczony jej nie uważała za potrzebne składać swego egzemplarza.

Notarjusz rozpoczął czytanie:

„Mój testament.“

Bardzo dobrze. Wyrazy te znajdowały się i w kopji.

„Nie wiedząc — czytał dalej notarjusz — czy będę miał czas unieważnić testamenty poprzednie.“

Ciąg dalszy nastąpi.

włoskie nie ma widocznie ręki na polu wojskowem.

niemiecka w czasie wojny.

z powodu długotrwałej wojny wydawcy gazet doznają coraz to większych trudności zwłaszcza w sprowadzaniu papieru, ołowiu do maszyn drukarskich, farby drukarskiej, oleju do naolejenia maszyn, węgli do podtrzymywania całego ruchu przedsiębiorczego. Oprócz tego dotkliwie uczuwają brak ludzi.

W jaki sposób te trudności wpływają na istnienie gazet, to wykazuje wydany niedawno „Podręcznik gazet niemieckich".

Z 3500 dzienników, które wydawano w Niemczech przed wojną, wymienia „Podręcznik" tylko 2,938, reszta upadła albo przynajmniej chwilowo zaniechano wydawnictwo. Także objętość ich się zmniejszyła wskutek szczupłych zapasów papieru i rozporządzeń, ograniczających używanie papieru. Jednak jeszcze nierzadkie są gazety, które obejmują 5 tysięcy do 6 tysięcy stron rocznie. Największa objętość gazety wynosi 10,918 str., najmniejsza zaś 96 str. Ograniczono także liczbę i objętość dodatków. Wiele gazet, które w czasach pokoju wydawały aż do czterech dodatków, obecnie nie wydają ani jednego. Jednak jeszcze 1,859 gazet wydaje dodatki.

Liczba wydawanych egzemplarzy wielu gazet znacznie wzrosła. „Podręcznik" wymienia 63 pisma, których się wydaje do 500 egz. Najmniejsza liczba wydawanych egzemplarzy wynosi 150, największa 170,000.

Tylko 872 gazety drukuje się maszyną rotacyjną. Wydawcy drukują gazety w większej części we własnych drukarniach, tylko 152 gazety wydawcy każą drukować w obcej drukarni. Właścicielami 2,462 gazet są jednostki, gdy Towarzystwa akcyjne są właścicielami tylko 66 gazet. Właścicielami 26 gazet są Tow. kamandytowe, właścielami 358 gazet Spółki z ograniczoną poręką. Kwartalna prenumerata tylko 805 gazet wynosi więcej niż 2 mk., kwartalna prenumerata zaś 1,366 gazet 1.50 mk. i mniej.

Do stronnictw prawicy należy 479 gazet, do stronnictw centrum 400, do stronnictwa narodowo-liberalnego 216, do stronnictwa wolnomyślnego 277, do socjalistów 79 a 1,450 gazet nazywa się bezstronnemi.

Wiadomości z blizka i z daleka.

Poznań, dnia 1 czerwca.

Uczmy dzieci czytać i pisać po polsku.

* **Na głodnych** braci naszych w Królestwie przyjmują składki redakcje pism polskich, banki polskie oraz Komitet niesienia pomocy w Królestwie Polskiem, Poznań, Teatralna ul. 2.

* **Pokwitowanie.** Marek 300,00 ofiary na bezdomnych od Towarzystwa św. Barbary w Dąbrówce kościelnej odebrałem.

Poznań, dnia 31. V. 17.

X. dziekan Mayer.

* **Zapisy dzieci szkolnych poznańskich na Kolonje „Stelli"** odbywają się codzień od 3—5 po południu w biurze naszem przy ulicy Wilhelmowskiej 24. Do zapisu potrzebne jest piśmienne polecenie księdza proboszcza lub Towarzystwa św. Wincentego à Paulo. — Zgłaszać dzieci mogą rodzice ubodzy, lecz uczciwi, którzy pragną je wysłać zaraz lub na czas wakacji do domów gościnnych na wsi.

Zarząd „Stelli",
Tow. Kolonji wakacyjnych i stacji sanitarnych T. z. w Poznaniu.

* **Teatr Polski w ogrodzie Potockiego.** W piątek ukaże się po raz pierwszy utwór o wysokiem napięciu dramatycznem Franciszka Grillparzera „Matka rodu Dobratyńskich". Reżyserja spoczywa w rękach p. Szatkowskiego.

W sobotę po raz drugi „Matka rodu Dobratyńskich".

W niedzielę po południu „Szalony pomysł", krotochwila ze śpiewami i tańcami

Wieczorem po raz trzeci „Matka rodu Dobratyńskich".

Początek przedstawień o godz. 7,15.

Bilety wcześniej nabywać można w księgarni p. M. Niemierkiewicza, plac Wilhelmowski 3.

* **Dary na łodzie podwodne.** W dzisiejszym dniu 1 czerwca obchodzi naród niemiecki ze swoją flotą rocznicę naszego zwycięstwa na morzu pod Skagerrakiem, gdzie rzekomo niepokonalna angielska flota po raz pierwszy się dowiedziała, że niemiecka dzielność morska przewyższa angielską. Od tego pełnego chwały dnia odpoczywa ona schowana w swoim zakątku, nie odważy się ona więcej na otwarte morze, które wszystkim ludziom i narodom w przyszłości ma dać wolny dostęp do pokojowego handlu i ruchu. Nasza nowa niemiecka technika morska, która się ucieleśnia w naszych łodziach podwodnych, zmusza angielską flotę do poniżającej bezczynności; w samym miesiącu kwietniu zatopiły nasze wspaniałe łodzie podwodne 1,091,000 ton objętości parowców! Dziś jest także dzień honoru bohaterów naszych łodzi podwodnych, dziś całe Niemcy chcą pokazać, jak pamiętają o swoich synach na łodziach podwodnych i jak im dziękują w darze na łodzie podwodne. Nikt nie będzie się chciał uchylić, każdy złoży swój datek w publicznem miejscu wpłaty, ażeby załogi naszych łodzi podwodnych wiedziały, że serce niemieckiego narodu zawsze jest przy nich.

* **Poznań.** W sprawie wypłaty rządowego wsparcia rodzinom wojaków z miasta Poznania za miesiąc czerwiec, zwraca magistrat uwagę na obwieszczenia rozlepione na słupach publicznych.

— Subhasty. Dnia 8 sierpnia rb. o godzinie pół do 12 na sądzie w Poznaniu sprzedana będzie posiadłość wdowy Antoniny Gorczewskiej z domu Pospieszyńskiej w Poznaniu na Chwaliszewie, frontowy dom mieszkalny, drewnik, podwórze, warsztat z mieszkaniem lewe skrzydło i tylny dom w podwórzu, w obszarze 9,60 ar. — Dnia 13 sierpnia rb. o godzinie 10 na sądzie w Poznaniu sprzedana będzie posiadłość nauczyciela Józefa Siega i małżonki jego Ludwiki z domu Rosochowicz w Poznaniu-Jerzycach przy ulicy Poznańskiej 43, narożny dom mieszkalny z podwórzem, ogród przy domu, drewnik, budynki w podwórzu, w obszarze 7,25 ar. Druga posiadłość na Jerzycach przy ulicy Hohenzollerna nr. 1, dom mieszkalny z bocznem skrzydłem i podwórzem, w obszarze 8,13 ar.

— P. dr. Falgowski, lekarz specjalista dla kobiet, powrócił i przyjmuje jak dawniej w swej klinice dla kobiet, ul. Rycerska 36.

— Bibljoteka im. J. I. Kraszewskiego zacznie z dniem 1 czerwca wypożyczać książki z działu powieści w południe od godziny 12—1 i od 6—8 wieczorem.

— W szkole handlowej Preissa w Poznaniu przy ul. Rycerskiej 29 narożnik ulicy Ludwiki rozpoczynają się nowe kursy 5 lipca. Bliższe szczegóły podają obszerne prospekty, które wysełа się na życzenie bezpłatnie. Zwracamy uwagę na ogłoszenie.

* **W celu ułatwienia ruchu** przy okienkach pocztowych ogłoszono następujące zasady. Adresy, telegramy należy pisać wyraźnie. Dla załatwienia spraw pocztowych nie należy wybierać ile możności godzin, w których jest ruch największy. Przystąpić należy zawsze do właściwego okienka, oznaczonego odpowiednim napisem i to z prawej strony. Znaczki pocztowe i karty korespondencyjne zaleca się kupować w większej ilości. Znaczki w małej ilości można nabywać przez automaty. Na przesyłki pocztowe, także na przekazy, należy nalepiać znaczki. Pieniędzy należy mieć zliczonych tyle właśnie, ile potrzeba. Nie należy zadawać urzędnikom niepotrzebnych pytań. Należy pouczać osoby mniej zaradne i dopomagać im.

* **Znowu w sprawie łatwo zapalnych przedmiotów.** W ostatnim czasie sądy skazały wiele osób za wysyłanie pocztą przedmiotów łatwozapalnych (szczególnie zapałek, benzyny, eteru, karbidu itd.) Przeważnie chodziło o paczki pocztowe w polе, a wiadomo, że zakazanem jest wysyłać pocztą takie przedmioty (§ 367 cyfra 5 a kod. karn.) i grozi za to kara. Niestosowanie się do tego zakazu spowodowało już szereg pożarów, a tem samem do zniszczenia wielkiej liczby przesyłek polowych. Ponieważ dotychczasowe zakazy nie odnosiły prawie żadnego skutku, administracja poczty zniewoloną jest każde przestępstwo dochodzić na drodze sądowej. Donosząc o tem naszym czytelnikom i przestrzegając ich, przypominamy równocześnie, iż przemysł puścił w obieg zapalacze z krzesiwkiem i lontem, nieszkodliwe, bez potrzeby benzyny i innych niebezpiecznych środków zapalnych.

* **Radcami sanitarnymi** mianowani zostali następujący lekarze Polacy: dr. Stefanowicz w Obornikach, dr. Wysocki w Rogoźnie i jak już donosiliśmy dr. Ożegowski w Ostrowie.

* **Zakaz sprzedaży wszelkich napojów alkoholowych.** Według gazet niemieckich rząd zamierza zakazać sprzedaży wszelkich napojów alkoholowych. Należy się również liczyć z konfiskatą rumu i araku, a pewnie także koniaku, o ile się pokaże, że w ostatnich tygodniach nie będą dostatecznie pokryte zapotrzebowania władzy wojskowej.

* **Skonstatowanie wczesnych ziemniaków.** W celu możliwie jaknajbardziej celowego rozdzielenia wczesnych ziemniaków koniecznem jest podanie nietylko obszarów obsadzonych niemi, ale i podanie, kiedy przypuszczalnie będzie je można wybierać. Na mocy rozporządzenia rady związkowej z 20 maja 1917 »Reichskartoffelstelle« wydała rozporządzenie, na mocy którego magistratowi polecono zebranie odnośnych informacji na okręg miejski. Bliższe wiadomości co do tego podaje ogłoszone rozporządzenie. W celu usunięcia wątpliwości, podnosimy to mianowicie, że należy jedynie na skonstatowaniu wczesnych ziemniaków, a więc odmian wczesnych i średnio wczesnych, które prawdopodobnie będzie można wybierać przed 15 września. Obszary, obsadzone późniejszemi odmianami, uwzględnione być nie mają. Zwolnieni są również od donoszenia producenci ziemniaków, którzy ogółem obsadzili poniżej 200 kwadratowych metrów. Odnośni właściciele obowiązani są podać obszar obsadzony wczesnemi ziemniakami do dnia 8 czerwca rb. Poniechanie doniesienia pociągnie za sobą kary, tak samo jak niedostateczne lub fałszywe doniesienia.

* **Płaca dla robotników reklamowanych**, aby ich uwolniono od służby wojskowej. Urząd wojenny ogłasza: «Dowiadujemy się zawsze jeszcze o przypadkach, że reklamowanym daje się przy równej pracy mniejszą płacę, niż obowiązanym do służby wojskowej. Wobec tego wskazujemy na to, że reklamowani są wolnymi robotnikami, i że reklamacja pod żadnym warunkiem nie ma spowodować dla nich gorszych warunków płacy i pracy«.

* **Łubnica** pod Wielichowem. Dnia 28 maja, w drugie święto, odbyła się tu wieczornica na sali Hofmana o godzinie 6 wieczorem, którą urządziło Kółko śpiewackie dziewcząt z Łubnicy. Po kilku tygodniach ćwiczenia odśpiewano serję pieśni narodowych i ludowych, dalej wygłoszono wielką moc wierszy i przedstawiono kilka sztuczek: „Dziad i baba", „Golono strzyżono", Berek przed sądem". Salka nie mogła wszystkich pomieścić. Ubawiono się szczerze, a wszystkim podobały się stroje polskie młodzieży. Życzenie było ogólne, aby częściej takie wieczornice urządzano. Zebrano z wstępnego około 270 marek; z tych trzy czwarte przeznaczono na pogorzelców w Łubnicy a jednę czwartą na braci bezdomnych w Królestwie.

* **Napad bandycki.** Szamocin. W drugie święto rano około godziny 5 napadnięta została na szosie szamocińsko-białośliwskiej panna Biskupska z Szamocina, która zdążała na odpust do klasztoru góreckiego. Ciężko zranioną i bezprzytomną znaleźli ludzie. Jak stwierdzono, napadu dokonał nieznany człowiek, który jechał na rowerze, Pannę B. okradziono.

* **Nieszczęście kolejowe.** Na stacji w Złotnikach na linji kolejowej, prowadzącej z Inowrocławia do Bydgoszczy, pociąg towarowy prawdopodobnie wskutek błędnego nastawienia zwrotnicy wjechał na tor niewłaściwy. Lokomotywa i wagon spadły z nasypu kolejowego i pozostały w rowie. Konduktora lokomotywy ciężko zranionego odwieziono do Bydgoszczy, gdzie umarł.

* **Otrucie szynką.** Pewna rodzina na Pomorzu otrzymała szynkę z Królestwa. Szynka miała czerwone plamy. Nie zważano jednak na to, lecz ją spożyto. Skutek był ten, że cała rodzina zachorowała. Szynka zawierała bowiem trychiny. Całą rodzinę oraz dwie służące przewieziono w stanie poważnym do Berlina.

* **Straszne nieszczęście.** W pobliżu Kilonji przewróciła się łódź, w której siedziało 5 osób. Dwie osoby zdołano wyratować, gdy trzy osoby, dwoje dziewcząt i młodzieniec, utonęły.

* **Wielki pożar** srożył się w Arebeck pod Duderstadt, w pobliżu Kassel. Spłonęło ogółem 13 posiadłości.

* **Śmierć oficera przy akcji ratunkowej.** Jak donoszą do «Berl. Lok. Anz.» z Świnoujścia, utonął w bliskości Seebrücke porucznik marynarki Albert w chwili gdy chciał wyratować pewnego chłopca, który wpadł do wody. Łódź z kilku marynarzami załogi pospieszyła natychmiast na miejsce wypadku i udało się też chłopca wyratować jeszcze żyjącego. Oficera wydobyto już trupem. W wodzie tknięty został paraliżem serca.

* **Napady bandytów w Król. Polskiem.** Pod Zduńską Wolą na plebanję wtargnęli bandyci, którzy postrzelili zakrystjana, poczem zbiegli. — W Olszowie, w powiecie włocławskim, bandyci wtargnęli do osady Stanisława Skibińskiego, którego zamordowali jego własną siekierą, następnie zamordowali jego żonę i 3 śpiących jeszcze dzieci. Zamordowany uchodził w okolicy za bogatego człowieka. — W Sosnowcu rozstrzelano skazanego za bandytyzm na śmierć Eugenjusza Kubiczka.

* **Kalendarz.** Sobota dnia 2 czerwca: Marcelina. — Wschód słońca o godzinie 3 minut 45 — zachód o godzinie 8 minut 11.

Wiadomości literackie.

— Ukazały się **„Wiadomości dla Duchowieństwa"** nr. 5, organ Związku Kapłanów «Unitas», wychodzący pod redakcją X. prałata Kłosa i zawierają: Ad usum naszych zebrań okręgowych — X. W. Laubitz, Kółka włościańskie a duchowieństwo — X. W. Adamski. Ogniska młodzieży — dr. Stanisław Sławski. Kącik zapytań i odpowiedzi. — Ad Notam! Oszczędność w kościele jako konieczność wojenna. — Bibljografja, Böttner, Gartenbuch für Anfänger. — X. Tomanek, Hetman słowa i czynu. Działalność w okręgach. Komunikaty. Spis składek, Ogłoszenia. — X. N. O bibljotekach domowych. Zapiski bibljograficzne. Dział sortymentowy. Dział antykwarski. Z beletrystyki, Nowości wydawnicze. Na skład główny. Nadesłane książki. Ogłoszenia.

Obrona prawna.

— J. Z. Ottorowo. Prawo do wsparcia masz pan tylko wówczas, jeśli pan udowodnisz, że nie jesteś pan w stanie zapracować na swe utrzymanie i że synowie już przed wojną płacili panu na utrzymanie. Przeciwko rozstrzygnięciu lantrata należy zrobić zażalenie do prezesa rejencji.

— K. M. Magdeburg. Urlop możesz pan otrzymać tylko za zezwoleniem pracodawcy. Pozwolenia na jazdę do Królestwa udziela generalna komendantura.

— K. Z. z P. Skoroś pani raz zezwoliła na przeprowadzenie drenów koło domu swego i przez ogród swój, to nie możesz pani dzisiaj żądać usunięcia ich.

— Sz. W. z B. Naszem zdaniem nie potrzebujesz pan owych 15 mk. komisjonerowi zwracać; czekaj pan spokojnie na skargę.

Od Redakcji.

— Panu Leop. Kunzelm. Z jeńcami wojennymi korespondować nam nie wolno. W sprawie wstąpienia do legjonów zgłosić się należy najprzód do swojej komendy wojskowej odnośnego obozowiska jeńców.

Za wszelkie ogłoszenia i reklamy redakcja nie bierze żadnej odpowiedzialności.

Niniejszy kwit prosimy odciąć i z dołączeniem należytej kwoty oddać na poczcie.

Bestellschein.

Herr - Frau . . . . . .

aus . . . . . .

bestellt hiermit für den Monat Juni . . . . . Exemplare der in Posen täglich erscheinenden Zeitung

„WIELKOPOLANIN"

(Zeitungs - Preisliste II-te Abth. U Pol.)

für 0,60 Mark.

Obige 0,60 M. nebst 14 Pf. Bestellgeld sind heute richtig bezahlt worden.

. . . . . „ den . . . . . .

Kaiserl. Post . . . . . .

Dnia 31 maja zasnął w Bogu opatrzony św. Sakramentami mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy ojciec i dziadek śp.

Władysław Durski

przeżywszy lat 54. O czem donosi w ciężkim smutku pogrążona

rodzina.

GOGOLEWO, d. 31 maja 1917.

Pogrzeb odbędzie się w Nieparcie w poniedziałek d. 4 czerwca rb. o godzinie 10 przed południem.

Szkoła handlowa Preissa

w Poznaniu, ulica Rycerska 29, narożnik ul. Ludwiki. Założona 1893 r. Telefon nr. 2699.

Nowe kursy rozpoczynają się **5 lipca.**

Kursy kwartalne i półroczne. Nauka gruntowna i praktyczna. Tygodn. 30 lekcji obowiązkowych. Kuląkowość roln. — Prakt. kursy uzupełniające.

Obszerne prospekty na żądanie.

Nowiuje ksiąg handl., roln., opodatk. i reklamacje.

Dyrektor.

Kupimy

100-150 ct. siana

z nowego sprzętu dla koni z odwózką do Poznania i prosimy o oferty

Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha G. m. b. H. Poznań, św. Marcin 69.

---

200 robotników

do budowy kolejew. na stałe zatrud. przyjmie

Karol Rose, interes budowl. Bydgoszcz.

Die Obstnutzung

an den Chausseen

1. **Posen-Glogau** von der kathol. Kirche St. Lazarusstr. bis Stadtgrenze,
2. **Posen - Schwerin** von Buddestrasse bis Stadtgrenze.
3. **Posen-Kempen** vom Kalischer Tor bis Stadtgrenze, soll, für jede Strecke besonders, auf ein Jahr verpachtet werden. Schriftliche Angebote verschlossen bis Dienstag, 5. Juni vormittags 11 Uhr an Büro IX, Wronkerplatz 1, wo auch die Pachtbedingungen zu haben. Zuschlagserteilung im Termin gegen Zahlung der vollen Pachtsumme.

POSEN, 30. Mai 1917.

Der Magistrat IX.

POMOCNIKA

dobrze poleconego, obeznanego z branżą żelaza sztabowego i towarów krótkich żelaznych, oraz

ekspedjentkę

przyjmie zaraz lub później

B. Andrzejewski,
Grodzisk, Grätz i P.

Od 1 lipca rb. potrzebna

praczka

obezn. dokładnie w praniu i prasowaniu bielizny pałac. Zgłosz. z pod. pretensji i przesł. kopii świad., których się nie zwraca proszę nadesłać wprost na moje ręce **A. SLASKA**
Wabcz p. Reinau, powiat chełmiński (Culm).

Wróciłem

Dr. med. W. Falgowski

Lekarz specjalista w chorob. kobiecych i położnictwie

Poznań, ul. Rycerska 36,

naprzeciw Królewskiej biblioteki.

Klinika dla kobiet.

Poszukuję zaraz

300-400 robotników i robotnic

do lekkich prac

przy materjałach wybuchowych w Würgendorf

(przy torze kolejow. Cöln-Giessen.)

Mieszkanie na miejscu. Koszta podróży zwraca się po 8 tygodniowym pobycie przy pracy. Proszę zaraz się zgłaszać do fabryki materjałów wybuchowych

Hoppecke, A. G. in Würgendorf, Kreis Siegen.

Potrzebna do wszystkiego od 1. 7. lub 1. 10.

osoba miejska

najchęt. sierota, skromna, zauf., relig, pracow., znaj. praktycz. gotow. i trochę szycia pod dyspoz. pani. Pensja wys., miejsce na czas dłuższy. Oferty przyjm. eksped. Wielkopol. pod nr. 752.

Dziewczę

ze szkoły do posługi na popołud. może się zaraz zgłosić. Zgłoszenia **ulica Długa nr. 7 parter na lewo.**

Berlin, dnia 21 maja 1917.

Ciągnienie przedpołudniowe.

Gewinne, przy których wygrana nie oznaczona w nawiasach wygrywają 240 marek.

55 315 454 528 81 641 707 79 **1**130 57 66 209 371 411 25 652 60 731 85 914 72 **2**165 71 230 [500] 56 62 705 802 949 **3**243 552 83 613 33 903 **4**030 55 113 [1000] 297 397 410 89 757 68 [1000] 811 [1000] 14 932 71 75 **5**503 620 38 54 789 924 81 **6**098 152 268 471 607 32 792 901 **7**000 [1000] 350 [500] 612 773 78 838 54 900 **8**064 95 402 53 517 612 [3000] 24 42 751 63 975 80 [1000] **9**186 231 38 318 41 603 10 873

10015 137 [500] 76 318 [500 643 878 [1000] 990 **11**280 489 588 603 15 [500] 99 **12**060 252 409 563 664 705 95 [500] 868 [1000] **13**003 114 403 579 624 [1000] 797 826 930 **14**229 33 413 [500] 56 90 572 870 **15**127 41 648 [3000] 67 [500] 784 985 **16**217 337 725 907 **17**004 [500] 58 [500] 242 324 [1000] 417 46 546 98 621 52 [500] 758 90 **18**074 [1000] 172 233 397 423 811 [1000] **19**070 470 78 507 872

20023 85 410 543 606 55 792 [500] 842 990 **21**023 394 483 554 98 [500] 99 609 72 87 716 **22**050 394 447 52 522 **23**055 60 187 660 753 839 **24**028 51 179 222 536 848 995 [1000] **25**230 59 324 857 74 **26**123 325 85 501 [500] 623 [500] 30 87 759 74 840 **27**308 481 53? **28**161 235 58 436 533 786 873 97 971 **29**002 19 22 103 282 448 561 793 814 911 54

30038 [3000] 39 315 61 69 94 468 81 502 727 **31**044 148 299 372 495 98 509 21 703 15 53 822 901 48 **32**046 84 127 215 28 54 517 28 683 728 87 875 **33**377 692 823 35 **34**026 228 342 425 [500] 571 [1000] 844 927 [500] 37 **35**080 210 52 408 615 87 [500] 94 97 752 71 867 97 [3000] 947 [3000] 49 **36**037 [1000] 129 298 358 442 571 664 789 806 **37**032 66 87 161 201 37 353 71 91 482 692 777 82 983 **38**077 250 53 [1000] 83 481 536 [1000] 700 928 44 79 [500] **39**109 246 456 866 88 92 [500]

40163 299 536 [500] 47 [500] 600 710 88 **41**232 508 618 41 725 874 973 **42**667 704 46 841 987 **43**012 84 120 306 415 614 865 925 28 **44**166 269 92 319 649 60 763 905 **45**001 [1000] 64 147 454 510 660 865 959 **46**271 523 782 890 942 45 **47**165 268 341 [3000] 553 741 [3000] **48**077 571 87 603 710 61 64 71 802 9 [500] 28 61 [500] 966 **53**010 54 87 184 [1000] 437 41 62 556 645 772

56233 44 327 33 57 557 636 712 804 [500] 907 **51**304 83 496 581 66788 886 903 **52**002 423 48 561 760 871 **53**016 24 92 191 407 61 93 820 59 **54**252 446 597 681 865 [500] 70 95 959 **55**069 428 91 831 [1000] 69 931 **58**161 265 83 324 28 85 [500] 505 [500] 747 930 **57**008 449 614 32 798 827 **58**163 211 76 344 444 944 74 89 **59**113 238 37 335 407 66 [500] 82 796 835 43

60026 292 831 [500] 71 717 64 957 **61**308 49 468 506 66? 741 **62**085 91 141 54 [500] 243 721 **63**107 43 64 [5000] 307 59 543 709 [5000] 13 902 **64**071 217 93 434 80 544 637 93 793 [500] 851 89 **65**018 [3000] 131 [500] 315 60 477 522 [500] 58 70 699 740 60 801 40 [500] 47 63 936 **66**210 [1000] 429 82 84 709 830 **67**023 284 [1000] 353 507 718 61 859 [500] 83 941 52 73 **68**345 410 50 97 849 869 87 937 **69**115 46 [1000] 65 328 31 458 633 73 712 41 956 [500]

70067 217 [500] 307 [1000] 66 **71**261 326 94 421 [500] 50 534 [1000] 693 **72**067 171 [500] 244 69 422 596 910 12 79 **73**214 434 [500] 602 900 [3000] **74**011 [500] 60 276 93 305 94 490 968 69 **75**111 [3000] 54 289 458 578 [500] 605 984 **76**122 28 68 309 [500] 48 401 5 50 65 [1000 631 700 830 934 [1000] 69 **77**243 [500] 397 548 79 688 752 53 883 956 **78**208 354 411 31 [1000] 576 646 72 899 949 86 **79**035 66 117 402 [500] 82 83 [1000] 520 45 57 722 865 [1000] 989

80150 267 397 [5000] 821 **81**052 213 59 [3000] 669 80 707 857 [500] **82**147 50 355 553 68 756 [3000] 831 **83**106 224 318 438 565 707 92 849 943 **84**032 386 455 979 **85**300 412 723 873 **86**015 104 80 213 96 342 409 46 533 60 773 880 89 **87**075 279 398 401 557 638 883 **88**096 13 [500] 252 545 645 931 [1000] **89**031 64 96 109 58 328 479 582 702 903 77

90206 26 399 440 [500] 701 898 982 92 **91**053 169 [1000] 563 671 852 **92**014 649 66 702 800 978 79 **93**080 [500] 294 491 **94**197 200 319 413 86 794 98 963 78 **95**031 84 161 214 445 72 [500] 86 740 997 **96**195 205 13 22 [500] 352 83 602 25 797 813 47 **97**153 [3000] 87 570 789 828 39 921 76 [1000] **98**007 16 113 276 301 6 24 453 705 865 [1000] 68 92 907 **99**041 71 77 317 32 472 517 82 622 707 57 858 [500] 81 928 97

100205 303 453 646 702 823 55 944 84 **101**002 80 168 [1000] 217 35 333 58 541 86 724 99 819 76 90 933 50 [500] **102**034 38 [1000] 73 84 100 210 95 420 642 790 848 903 73 **103**197 238 340 63 427 744 892 973 **104**033 136 49 70 94 272 886 [500] 475 [1000] 546 48 891 **105**165 84 90 396 690 826 [1000] **106**018 120 28 38 233 80 [500] 322 84 466 99 549 [1000] 77 831 57 957 **107**005 [500] 155 93 268 436 57 570 896 **108**054 135 254 437 525 99 673 **109**092 117 19 31 48 480 556 609 718

110233 74 [5000] 368 561 711 816 **111**036 71 211 462 738 852 **112**301 553 [1000] 63 [3000] 787 [500] 957 **113**100 7 248 597 856 952 **114**120 243 96 467 616 735 981 34 **115**035 127 87 359 520 51 672 985 **116**063 251 322 45 85 98 484 550 885 **117**151 242 377 435 520 23 759 98 887 978 [3000] **118**094 333 74 405 832 39 904 **119**178 [500] 228 29 43 305 631 46 838 939

120244 75 539 49 657 880 **121**035 46 145 233 54 397 [500] 552 [1000] 54 602 5 79 728 80 873 994 **122**121 [500] 59 336 62 82 87 [500] 575 722 66 802 [500] **123**216 323 504 9 651 55 902 79 **124**369 416 84 545 49 64 759 860 85 99 **125**139 219 525 90 724 49 **126**247 79 503 12 [500] 835 997 **127**121 65 302 508 11 615 715 846 925 **128**038 [1000] 177 208 12 457 67 835 47 87 **129**067 122 68 241 66 337 84 572 789 90 809 934 96

130009 98 198 578 748 770 76 **131**234 397 411 648 764 870 915 21 82 **132**165 241 [3000] 56 [3000] 436 587 638 63 953 69 **133**012 79 110 [1000] 24 83 268 [1000] 547 640 77 701 803 907 23 61 **134**073 315 [500] 577 707 9 883 **135**018 265 379 [1000] 403 511 56 627 28 55 907 30 **136**038 134 92 231 38 68 390 [3000] 642 82 714 [1000] 27 51 81 835 84 **137**332 427 721 805 917 20 35 **138**071 163 273 301 50 458 565 67 665 868 **139**035 209 423 89 686 [500] 97 781 64 822 94 99

140012 91 100 229 361 584 93 655 765 845 910 **141**023 149 253 77 [500] 314 444 502 770 971 **142**120 51 94 228 31 94 99 [1000] 343 50 [3000] 777 805 47 978 98 **143**040 126 61 201 [3000] 463 520 33 37 769 893 **144**061 94 194 203 307 506 [500] 697 45 99 873 [500] 959 94 **145**025 160 210 28 546 53 72 83 748 987 88 **146**099 189 241 646 86 800 983 [1000] **147**021 22 217 31 61 309 [500] 13 415 580 789 877 915 47 50 [1000] **148**190 248 [500] 611 786 861 934 69 **149**026 172 434 48 612 771

150005 101 [500] 396 429 50 559 61 803 21 914 83 **151**047 58 67 475 521 775 96 872 **152**012 119 55 289 435 569 608 769 83 983 **153**065 150 278 380 429 503 47 66 718 [500] **154**056 67 153 306 426 668 841 70 904 **155**139 [500] 766 917 **156**127 299 503 711 957 **157**281 83 555 747 62 **158**128 30 67 404 29 561 618 832 56 [500] 912 **159**245 393 428 614 749 [500] 903 89 [1000]

160157 428 89 570 870 966 **161**107 265 94 490 608 28 871 **162**084 92 360 573 846 96 995 [1000] **163**016 270 456 660 **164**118 295 354 456 [500] 580 631 705 827 60 **165**034 [1000] 45 [1000] 175 237 414 517 22 602 [500] 11 58 720 88 840 66 925 **166**031 97 100 96 434 513 708 68 807 71 **167**105 97 203 76 [500] 507 [1000] 685 932 **168**194 202 33 [500] 75 [1000] 438 542 73 781 948 [500] **169**046 173 260 442 558 648 52 944 [1000] 86

170001 49 291 93 336 427 521 **171**274 [1000] 387 [3000] 420 [500] 509 701 831 935 92 [3000] **172**083 92 223 [500] 42 50 380 607 49 715 944 **173**262 309 40 [500] 602 [1000] 869 968 **174**116 255 75 312 28 59 530 647 703 **175**268 638 [500] 823 911 **176**059 499 549 79 626 752 95 996 **177**007 57 107 360 464 67 774 94 981 90 **178**055 [500] 271 86 442 85 661 82 [500] 820 46 907 53 **179**390 [1000] 475 841

180081 86 124 91 330 808 **181**003 68 440 862 86 927 [500] 43 46 [500] **182**056 71 117 22 231 443 523 48 812 973 **183**140 290 343 45 96 635 [1000] 39 [1000] 84 752 871 **184**172 376 469 534 930 **185**259 393 422 39 [1000] 739 856 [500] 973 **186**067 211 64 391 470 560 98 [500 603 800 56 **187**113 57 250 62 97 [500] 716 848 80 915 **188**017 84 116 301 43 77 733 875 [1000] 939 [1000] **189**161 405

190030 124 30 203 34 304 444 605 703 31 **191**076 86 246 361 505 610 56 [1000] 95 797 848 49 959 **192**277 524 742 808 **193**400 35 537 474 805 935 **194**012 61 354 72 410 [500] 99 537 75 609 31 46 812 [1000] 944 **195**006 328 [500] 400 2 5 28 95 502 29 [1000] 678 849 931 89 96 **196**436 508 659 703 907 18 [1000] 74 **197**022 40 85 126 40 [1000] 236 710 31 872 999 **198**198 297 390 615 798 812 31 57 **199**131 328 807

200090 [500] 280 532 837 47 52 916 **201**045 257 62 340 85 416 546 80 781 [500] 834 917 **202**042 257 78 383 420 65 76 85 539 724 55 890 943 55 **203**133 303 60 483 509 604 39 73 709 12 15 93 [500] 832 [1000] 964 **204**016 18 174 298 324 484 [500] 500 712 818 38 952 [3000] 93 **205**000 167 [3000] 430 95 855 91 **206**104 364 437 729 818 950 **207**027 79 94 150 60 489 579 88 96 625 876 909 **208**267 387 [1000] 460 81 507 637 [500] 701 38 88 866 81 926 33 **209**155 362 425 47 85 577 670 94 831 964 68

210029 [3000] 132 509 88 604 863 92 914 [1000] **211**220 336 41 67 452 558 625 858 70 906 [500] **212**045 56 110 353 709 77 **213**022 [500] 155 287 517 27 688 907 57 88 **214**010 59 142 213 [3000] 368 632 68 71 700 836 836 77 **215**064 236 304 23 461 522 **216**136 78 84 323 427 662 97 936 **217**004 38 193 [500] 372 422 52 92 581 [1000] 715 70 75 804 **218**002 6 43 99 130 76 80 273 413 24 779 [500] 854 924 **219**338 55 575 689 765 837 918 41 79

220071 402 921 97 **221**055 109 53 79 556 751 68 823 **222**156 675 843 44 965 **223**002 64 127 383 456 510 46 58 64 768 **224**095 341 420 69 [1000] 851 **225**036 [3000] 484 525 86 815 **226**163 93 949 52 **227**146 58 215 336 433 [3000] 542 49 87 737 [1000] 917 [3000] **228**111 48 270 506 718 33 86 **229**009 491 866 922

230116 235 91 504 674 835 71 900 74 **231**066 [500] 165 280 95 513 28 739 800 [500] 902 8 17 **232**014 146 323 35 59 [500 404 531 621 87 952 **233**023 107 [500] 223 55 572 92 684 732 919 52

Ciągnienie popołudniowe.

114 31 64 241 85 709 29 812 55 61 **1**066 105 201 405 [1000] 591 900 [500] 84 2039 201 93 341 [500] 59 94 550 607 721 56 996 **3**054 109 [1000] 225 68 381 [1000] 590 600 63 80 [1000] 829 980 **4**007 [1000] 35 52 224 392 486 [1000] 603 83 [1000] 648 780 56 **5**103 [1000] 29 235 407 49 522 90 709 815 [1000] 988 **6**033 67 199 489 [1000] 534 84 772 907 [500] 23 7342 629 34 710 [3000] 862 68 947 **8**087 272 427 73 99 569 98 675 90 739 860 **9**038 333 59 546 855 922 35 [1000] 52 62 92

10120 64 265 322 430 36 80 [1000] 605 779 847 [1000] 97 979 **11**081 [500] 174 227 71 380 446 83 518 883 923 25 77 **12**151 329 513 56 657 63 98 723 886 **13**347 74 433 81 761 [500] 843 923 46 **14**099 437 [500] 541 945 828 960 95 **15**082 248 313 34 497 524 28 711 83 999 **16**032 88 [500] 91 235 [500] 782 820 [500] 31 911 **17**026 280 [1000] 337 693 800 975 **18**055 68 327 536 602 [3000] 761 831 67 **19**042 211 12 19 307 60 418 604 752 821 95 934 53 82

20111 56 57 90 244 [500] 506 635 700 25 [500] 882 925 54 **21**000 35 612 834 962 **22**030 130 57 376 480 588 77 602 45 48 754 823 25 48 65 68 **23**351 487 643 733 [1000] 844 **24**050 74 122 27 77 315 661 847 **25**237 327 413 675 82 83 805 68 70 **26**012 84 192 250 439 509 58 715 [1000 975 **27**036 114 419 92 99 582 762 **28**055 108 57 249 457 557 [5000] 66 69 94 625 95 [500] 781 **29**041 428 500 64 729 868 69 [3000] 96 931 97

30019 44 105 29 65 [1000] 268 303 80 578 80 670 703 **31**090 142 78 367 452 596 615 [1000] 790 **32**270 365 544 681 96 741 884 928 89 **33**250 404 79 [500] 563 91 811 84 87 915 [500] **34**015 372 515 74 **35**008 81 122 325 475 [500] 511 89 693 724 54 829 50 [3000] 960 **36**218 370 [1000] 565 [500] 655 **37**035 50 168 349 89 414 26 44 628 701 [3000] **38**109 36 213 77 384 454 919 75 **39**260 320 512 [1000] 762

40090 235 478 688 718 **41**028 [1000] 52 147 273 436 [500] 553 66 652 53 758 **42**065 139 200 300 430 676 700 49 59 66 840 84 994 **43**144 211 13 345 64 [1000] 723 877 **44**192 283 94 558 615 68 738 862 **45**087 146 263 523 62 91 [3000] 656 726 815 92 962 **46**023 73 218 325 [1000] 516 628 823 **47**140 79 320 37 [500] 99 583 975 **48**535 [500] 77 825 953 **49**030 145 205 53 879 [500] 535 53 601 46 82 719

50184 289 95 301 519 [1000] 623 794 **51**012 469 776 834 **52**167 [1000] 254 63 314 655 739 71 914 38 60 96 **53**019 306 413 [3000] 65 500 6 50 [1000] 631 707 874 904 **54**016 18 202 334 99 427 516 [1000] 23 [1000] 650 75 **55**603 [3000] 807 53 **56**052 58 456 [1000] 92 529 96 [500] 715 850 906 [3000] **57**051 180 267 [1000] 421 61 684 908 28 [1000] **58**029 [3000] 91 482 508 [500] 781 805 **59**284 357 428 53 503 [500] 730 38 42 [1000] 47 570 932 956

60018 [1000] 63 105 24 67 518 653 78 833 **61**013 22 150 56 218 323 528 50 [500] 51 77 753 [500] 88 972 **62**050 80 115 [500] 285 354 513 85 679 89 **63**289 355 414 831 **64**011 196 223 25 372 441 638 855 **65**036 159 78 407 19 40 95 601 54 [3000] 652 998 **66**007 12 14 48 268 524 637 53 70 791 874 [1000] **67**018 29 258 [3000] 73 360 696 751 829 74 91 95 **68**407 509 752 811 **69**164 223 430 561 98 810

70238 317 424 703 877 **71**110 74 267 366 412 70 87 519 93 [1000] 719 819 67 **72**015 179 203 27 50 54 [500] 379 681 782 98 848 **73**063 186 337 634 838 80 911 **74**005 163 400 85 707 886 **75**003 514 75 771 884 993 95 **76**016 108 44 229 68 362 483 [1000] 786 **77**346 [3000] 860 **78**180 258 75 93 626 818 [1000] 88 94 993 **79**091 152 256 761 809 938

80043 70 227 [500] 68 315 493 905 38 75 **81**303 25 557 621 92 741 **82**240 49 446 781 803 63 [500] 80 919 40 [1000] **83**260 346 470 639 55 725 45 [1000] 941 **84**048 208 83 662 856 96 [10 000] 955 **85**051 124 63 231 47 72 87 435 509 813 24 33 **86**262 74 [500] 424 [500] 679 600 3 727 [500] 898 **87**039 74 422 45 803 [3000] 5 65 99 [500] 958 **88**075 [3000] 273 361 464 98 522 802 [3000] 46 49 924 51 **89**320 542 58 829 38

90382 537 672 842 [1000] 50 **91**208 744 77 900 11 29 **92**137 [1000] 388 98 459 **93**381 473 661 708 42 893 943 **94**040 359 76 466 [500] 97 500 48 [3000] 684 705 900 [500] **95**296 317 50 543 704 [5000] 51 69 985 **96**142 267 314 62 468 [3000] 524 607 809 **97**101 543 52 748 843 80 **98**032 230 357 537 91 611 727 848 917 49 **66**023 249 [500] 69 413 90 741 48 [1000] 97 897 995

100151 409 43 651 [500] 65 71 774 819 947 **101**283 312 67 800 13 42 **102**040 139 69 741 815 [500] 916 **103**063 86 97 165 289 **104**329 510 834 926 **105**040 257 [500] 95 578 [3000] 647 87 744 870 87 **106**243 359 550 [500] 615 716 **107**204 58 350 91 424 637 860 913 45 **108**013 32 63 67 98 192 333 37 686 849 967 **109**012 66 69 191 332 420 545 702 83

110055 350 590 687 755 923 [500] **111**251 414 922 51 931 **112**121 311 67 84 449 589 [1000] **113**246 802 941 **114**046 127 88 233 411 63 571 727 46 70 847 63 913 **115**000 31 230 79 82 [1000] 650 [3000] 55 788 **116**043 331 578 811 69 905 **117**001 3 [500] 99 346 [500] 451 [3000] **118**015 82 386 594 [3000] 627 777 995 98 [500] **119**434 542 692 776 850 991

120047 239 70 321 54 478 676 770 852 **121**012 76 133 242 351 425 62 [1000] 519 764 77 99 815 32 [1000] 48 [500] 960 **122**060 190 919 [500] **123**104 399 697 718 856 916 98 **124**429 60 535 629 [1000] **125**116 38 [500] 351 485 787 [500] 820 **126**265 302 10 57 422 63 [1000] 623 721 992 **127**060 [1000] 67 68 123 293 637 [5000] 52 830 **128**166 354 534 76 604 53 884 [1000] 942 **129**077 231 79 469 537 630 49 97 709 971 [500]

130024 89 232 319 36 38 [5000] 61 [500] 529 65 615 701 79 810 946 50 **131**080 163 67 817 898 935 46 79 **132**066 64 152 355 746 816 95 **133**168 792 [500] 759 69 830 77 86 **134**059 113 47 243 59 76 408 551 81 640 49 705 18 66 801 924 [500] 78 **135**237 502 635 832 50 945 [500] **136**014 18 76 178 211 [4000] 311 95 502 39 701 991 **137**000 201 430 531 86 647 73 376 953 **138**209 89 470 593 673 970 [1000] **139**039 122 78 303 504 45 54003 53 825 941 [3000] 74

140938 52 329 404 554 798 823 [1000] 950 86 **141**025 446 89 504 25 49 730 929 **142**046 92 386 [1000] 637 90 723 70 90 883 **143**031 378 543 765 912 **144**085 118 [500] 467 710 **145**078 105 203 74 343 85 447 516 657 [3000] 715 26 834 982 **146**091 186 214 [3000] 50 87 334 402 616 631 743 864 984 [5000] **147**058 141 [1000] 62 326 453 80 543 621 93 728 803 955 **148**205 318 403 36 610 46 59 **149**082 [500] 201 99 356 938 46

150443 739 830 99 **151**073 122 289 353 420 [500] 74 517 47 603 **152**080 319 80 96 410 500 [1000] 606 13 16 17 739 [500] 75 870 987 **153**016 [1000] 126 71 239 [3000] 70 344 460 99 [1000] 552 605 907 8 58 **154**027 [500] 107 48 63 [1000] 225 365 80 577 726 57 85 **155**032 [1000] 169 315 584 794 938 68 **156**066 329 92 [500] 616 723 881 [500] 89 **157**022 109 17 459 517 [500] 681 88 97 704 31 800 7 944 **158**110 282 303 69 485 600 1 738 992 **159**020 224 349 62 490

160019 [1000] 77 85 383 448 504 81 57 797 814 903 [500] 51 **161**051 96 184 270 621 638 [1000] 64 750 830 940 **162**019 148 391 [3000] 565 86? **163**209 622 794 928 46 [1000] 61 63 **164**036 209 82 98 [500] 355 561 614 739 49 77 849 **165**117 224 372 [1000] 440 73 683 866 [1000] 907 **166**043 183 273 479 [3000] 721 831 75 99 **167**213 688 837 74 **168**005 194 401 2 [500] 66 745 932 **169**302 440 574 794 837

170010 68 152 237 61 71 571 715 83 833 984 **171**009 60 127 [500] 411 12 603 690 730 848 **172**206 316 413 90 504 66 685 798 898 [1000] **173**102 289 94 [1000] 309 44 480 508 715 [3000] 838 997 **174**001 100 84 98 248 86 454 75 565 659 719 963 **175**086 103 [1000] 32 254 320 677 744 65 900 7 **176**011 [1000] 155 83 375 741 820 74 943 **177**174 329 45 64 [3000] 521 834 [3000] 906 36 **178**082 103 73 265 410 632 903 21 67 **179**046 100 39 331 78 520 35 742 981

180149 259 355 439 78 633 728 73 931 **181**262 538 737 922 31 **182**144 267 392 406 707 [500] 63 **183**039 [500] 128 84 99 443 45 516 40 93 [3000] 618 34 50 [500] 766 910 **184**009 78 316 [500] 71 510 707 9 35 40 845 [500] **185**112 52 78 523 36 733 [1000] 802 [500] 13 30 905 [3000] **186**024 295 524 [500] 619 740 803 **187**176 219 68 96 639 813 [1000] 975 **188**114 209 86 455 586 673 **189**022 53 [1000] 116 84 66 677 84 778 863

190013 44 [500] 62 222 25 347 417 636 53 777 **191**014 75 [500] 132 [500] 64 69 230 346 469 97 537 696 753 86 895 96 916 **192**163 [1000] 297 [500] 323 30 87 630 718 847 83 995 **193**127 42 354 466 683 [3000] 745 81 86 [500] 881 96 927 **194**492 232 508 [1000] 39 60 69 949 **195**038 60 200 530 [1000] 85 681 733 78 848 **196**047 48 98 160 73 345 439 792 901 **197**019 294 396 [3000] 522 622 741 [1000] 862 81 904 [500] **198**024 185 507 735 859 934 **199**006 82 252 537 605 719 808 40 932

200055 [1000] 251 300 [1000] 427 541 604 60 709 890 **201**144 217 22 28 306 511 45 604 80 770 [3000] 841 932 **202**094 210 22 34 300 73 405 529 57 684 776 92 963 **203**036 176 259 380 590 662 64 705 **204**126 40 94 232 333 510 36 841 **205**042 330 473 89 99 548 [3000] 733 89 817 36 900 21 56 **206**029 150 87 205 16 69 630 72 82 713 **207**091 149 267 361 81 412 70 576 [1000] 641 729 917 **208**010 413 58 573 618 727 853 982 **209**146 [1000] 305 [500] 510 27 763 [500] 920 **[500 000]**

210227 66 428 53 603 783 875 915 **211**311 [1000] 51 56 333 539 75 713 883 **212**101 7 [500] 73 277 [500] 403 41 649 796 **213**178 318 454 89 574 [1000] **214**133 256 **215**071 [3000] 157 579 809 92 951 88 [1000] **216**173 309 432 978 **217**174 386 510 613 [3000] 54 61 813 70 **218**076 116 224 60 63 332 89 557 636 [5000] 72 88 741 889 [1000] 942 82 **219**111 255 554 604 852 57

220024 49 59 213 16 35 349 442 46 73 695 876 [1000] **221**006 206 312 451 660 917 **222**085 [500] 197 [3000] 316 74 558 754 867 90 [1000] 98 **223**107 204 49 344 88 585 87 812 15 36 93 99 [1000] 911 **224**035 133 43 271 499 688 911 89 **225**421 26 90 859 986 **226**009 [1000] 153 75 215 39 446 608 87 780 834 63 960 **227**128 33 214 362 440 88 [3000] 591 665 702 26 824 929 **228**050 220 524 650 62 78 [500] 81 [500] 779 [1000] 804 904 [1000] 90 **229**168 421 543 70 802 [500] 927

230101 69 420 30 726 40 [500] 69 90 811 [1000] 54 80 89 **231**010 84 [500] 102 202 [500] 19 26 380 [500] 441 [3000] 509 92 653 7 74 984 **232**120 305 9 25 58 [500] 499 551 671 700 78 837 **233**006 7 73 85 183 97 [500] 323 43 [1000] 98 656 [1000] 882

Nakładem i drukiem Stanisława Wegnera (Fr. Chocieszyński) w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny Franciszek Laurentowski w Poznaniu.